

در ابتدا، کلمه بود

یوحنا ۱:۱-۳

در ابتدا، کلمه بود و کلمه نزد خدا بود و کلمه خدا بود. همان در ابتدا نزد خدا بود. همه چیز به واسطه او آفریده شد و به غیر از او چیزی از موجودات وجود نیافت.

انجیل یوحنا عیسی مسیح و کار نجات بخش او را به تصویر می کشد و بر سه سال آخر زندگی عیسی و به ویژه بر مرگ و رستاخیز او متمرکز می باشد. یوحنا ۲۰:۳۰-۳۱ هدف از نگارش این انجیل را به روشنی توضیح می دهد: «و عیسی معجزات دیگر بسیار نزد شاگردان نمود که در این کتاب نوشته نشد. لیکن این قدر نوشته شد تا ایمان آورید که عیسی مسیح و پسر خدا است و تا ایمان آورده به اسم او حیات یابید.» این انجیل نوشته شد تا انسانها را یاری رساند که به مسیح ایمان آورند و از حیات جاودان برخوردار گردند.

برای غیر مسیحیان و برای مسیحیان نوشته شد

با این حساب، تصور نکنید انجیل یوحنا فقط برای غیر ایمانداران است. ایمانداران به عیسی نیز باید در ایمان باقی بمانند تا در انتها نجات یابند. عیسی در یوحنا ۱۵:۶ می فرماید: «اگر کسی در من نماند، مثل شاخه بیرون انداخته می شود و می خشکد و آنها را جمع کرده در آتش می اندازند و سوخته می شود.» و در یوحنا ۸:۳۱ می فرماید: «اگر شما در کلام من بمانید، فی الحقیقه شاگرد من خواهید شد.»

پس وقتی یوحنا می گوید: «این قدر نوشته شد تا ایمان آورید که عیسی مسیح و پسر خدا است و تا ایمان آورده، به اسم او حیات یابید» منظورش این است که او این کتاب را نوشت تا در غیر ایمانداران ایمان برانگیزد و ایمان ایمانداران را حفظ نماید و بدین شکل هر دو را به حیات ابدی رهنمون سازد. شاید جز انجیل یوحنا هیچ کتابی را در کتاب مقدس نیابید که بهتر از این به شما یاری رساند تا اعتمادتان را به مسیح حفظ کنید و او را بالاتر از هر چیز دیگر عزیز شمارید.

یک شاهد عینی رویدادها را شرح می دهد

یک شاهد عینی، که خود نیز در آن رویدادهای بی نهایت مهم حضور داشت، عیسی را چنین به تصویر کشیده است. در انجیل یوحنا، پنج مرتبه با این گفتار غیر معمول روبه رو می شویم: «شاگردی که عیسی او را محبت می نمود (۱۳:۲۳؛ ۱۹:۲۶؛ ۲۰:۲، ۷؛ ۲۱:۲۰). برای نمونه، یوحنا در پایان کتاب در آیه ۲۰:۲۰ می نویسد: «پطرس ملتفت شده، آن شاگردی را که عیسی او را محبت می نمود دید که از عقب می آید.» سپس، در چهار آیه بعد (۲۱:۲۴) می گوید: «و این شاگردی است که به این چیزها شهادت داد و اینها را نوشت.» پس آن «شاگردی که عیسی او را محبت می نمود» او که در شام آخر به سینه عیسی تکیه زده بود (۱۳:۲۳)، همان او، این کتاب را با الهام الهی نوشت و به رویدادهای زندگی عیسی و مقصود آنها برای ما شهادت داد.

الهام الهی

یکی از دلایلی که می گویم انجیل یوحنا الهام الهی می باشد این است که عیسی خودش چنین وعده داده بود. او در یوحنا ۱۴:۲۶ می فرماید: «تسلی دهنده، یعنی روح القدس، که پدر او را به اسم من می فرستد، او همه چیز را به شما تعلیم خواهد داد و آنچه به شما گفتم به یاد شما خواهد آورد.» و در یوحنا ۱۶:۱۳ می فرماید: «و لیکن چون او، یعنی روح راستی، آید، شما را به جمیع راستی هدایت خواهد کرد، زیرا که از خود تکلم نمی کند، بلکه به آنچه شنیده است سخن خواهد گفت.»

به بیان دیگر، عیسی رسولانش را در حکم نمایندگان خویش برگزید، آنها را نجات داد، بدیشان تعلیم داد، آنها را فرستاد و سپس به واسطه روح القدس ایشان را هدایت نمود تا برای زیربنای کلیسا کلام خدا را مکتوب نمایند (افسیان ۲۰:۲). از این رو، ما ایمان داریم که انجیل یوحنا کلام الهام شده خدا است.

سه آیه نخست یوحنا

عبارت «کلمه خدا» ما را به نخستین واژگان انجیل یوحنا می‌رساند. یوحنا ۱:۱-۳: «در ابتدا کلمه بود و کلمه نزد خدا بود و کلمه خدا بود. همان در ابتدا نزد خدا بود. همه چیز به واسطه او آفریده شد و به غیر از او چیزی از موجودات وجود نیافت.» اکنون، تمرکز ما بر این آیات است.

«کلمه»: عیسی

نخست، واژه کلمه را بررسی می‌نماییم. «در ابتدا کلمه بود.» آیه ۱۴ به مهم‌ترین چیزی اشاره می‌کند که باید درباره این کلمه از آن آگاه باشیم: «و کلمه جسم گردید و میان ما ساکن شد، پر از فیض و راستی، و جلال او را دیدیم، جلالی شایسته پسر یگانه پدر.» کلمه به عیسی مسیح اشاره دارد.

یوحنا می‌دانست که در این ۲۱ فصل قرار بود درباره چه چیزی بنویسد. قرار بود برای ما شرح دهد که عیسی مسیح چه کرد و چه تعلیم داد. این کتابی است درباره زندگی و کار شخص عیسی مسیح، شخصی که یوحنا او را می‌شناخت و او را دیده بود و از او شنیده بود و با دستهای خویش او را لمس کرده بود (اول یوحنا ۱:۱). او جسم و خون داشت. او روح یا شبحی نبود که ظاهر و سپس غیب گردد. او می‌خورد؛ او می‌نوشید؛ او خسته می‌شد. یوحنا او را از نزدیک می‌شناخت. مادر عیسی و افسوس روزهای حیاتش را در کنار یوحنا سپری نمود (یوحنا ۱۹:۲۶).

بنابراین، یوحنا در انجیل یوحنا ۱:۱-۳ اصلی‌ترین و اساسی‌ترین نکته را در مورد عیسی برای ما شرح می‌دهد. بیش از سه سال طول کشید تا برای یوحنا کاملاً جا افتد که عیسی کی بود. حال، او می‌خواهد مخاطبانش در همین سه آیه چیزی را درک کنند که برای خودش زمانی طولانی به طول انجامید. او می‌خواهد از همان ابتدای انجیلش شکوه جاودانی و الوهیت عیسی مسیح و اینکه او خالق و صاحب‌اختیار است در ذهن ما ثبت گردد و ابهامی در آن وجود نداشته باشد.

عیسی در ابهت بی‌کرانش

نکته آیات ۱-۳ همین ابهت بی‌کران است. مقصود یوحنا این بود که ما با روحیه پرستش و با فروتنی و تسلیم و با حالتی از ترس و احترام این انجیل را بخوانیم و بدانیم آن شخصی که در جشن عروسی و بر سر چاه و بر فراز کوه حضور یافت خالق عالم هستی بود. آیا این واقعیت را می‌بینید و احساس می‌کنید؟ این چیزی نیست که من طراحی کرده باشم یا ساختار موعظه‌ام چنین باشد. ساختار این کتاب چنین است. یوحنا آن را بدین شکل نوشت، یعنی خدا در نظر داشت که او این مطالب را بدین صورت در کنار هم قرار دهد. اگر من و شما این انجیل را می‌نوشتم، شاید آن چنان در لفافه به هويت عیسی اشاره می‌کردیم که این پرسش را برای هر خواننده‌ای پیش می‌آورد که این شخص کیست.

اما یوحنا می‌گوید خیر. «من از همان نخستین کلماتی که از قلم روان شود شما را با هویت این شخص، که جسم گردید و در میان ما ساکن شد، حیران و مبهور خواهم ساخت تا جایی برای هیچ اشتباهی باقی نماند.» یوحنا می‌خواهد وقتی ما هر کلمه از این انجیل را می‌خوانیم، به روشنی و با قاطعیت و حیرت، از این آگاه باشیم که عیسی مسیح نزد خدا بود و خدا بود و او که جاننش را برای ما فدا کرد

(یوحنا ۱۳:۱۵)، همان او، عالم هستی را آفرید. یوحنا می‌خواهد شما این منجی پر جلال را بشناسید و به او ایمان آورید. هر چیز دیگری هم که در مورد عیسی برایتان دلپذیر باشد، یوحنا می‌خواهد که شما عیسی را در ابهت بی‌کرانش بشناسید و او را عزیز بدارید.

چرا «کلمه»؟

با این حال، باید سوال کنیم که چرا یوحنا عیسی را «کلمه» می‌نامد؟ «در ابتدا کلمه بود.» پاسخ من این است: یوحنا عیسی را کلمه می‌نامد، چرا که به این نتیجه رسیده است که سخنان عیسی و شخص عیسی، هر دو، حقیقتِ خدا هستند و چنان با هم یکی می‌باشند که عیسی در آمدنش، در کارش، در تعلیمش، و در مرگ و رستاخیزش، خود پیغام نهایی و سرنوشت‌سازِ خدا بود. به بیان ساده‌تر، این صرفاً یا عمدتاً سخنان عیسی نبود که مقصود خدا را به ما بیان نمود، بلکه هویت عیسی و اعمالش نیز گویای کلام خدا بودند. کلام عیسی روشن‌گرِ خود او و کارش بود. عیسی و کاری که به انجام رساند آن حقیقت اصلی بود که خدا آن را مکشوف می‌نمود. عیسی فرمود: «من راستی هستم» (یوحنا ۶:۱۴).

عیسی آمد تا به حقیقت شهادت دهد (یوحنا ۳۷:۱۸) و عیسی خودش آن حقیقت بود (یوحنا ۶:۱۴). شهادت عیسی و شخص عیسی کلمه حقیقت بودند. او فرمود: «اگر شما در کلام من بمانید، فی‌الحقیقه شاگرد من خواهید شد» (یوحنا ۳۱:۸) و فرمود «در من بمانید» (یوحنا ۷:۱۵). وقتی در عیسی می‌مانیم، در کلمه می‌مانیم. عیسی فرمود که کارهایش به او «شهادت» می‌دهند (یوحنا ۳۶:۵؛ ۲۵:۱۰). به عبارت دیگر، در اعمالش، او کلمه بود.

عیسی: پیغام سرنوشت‌ساز و نهایی خدا

در کتاب مکاشفه ۱۳:۱۹ (که نویسنده‌اش همان نویسنده انجیل یوحنا است)، او بازگشت پر جلال عیسی را توصیف می‌نماید: «و جامه‌ای خون‌آلود در بر دارد و نام او را کلمه خدا می‌خوانند.» وقتی عیسی به جهان بازمی‌گردد «کلمه خدا» نامیده می‌شود. دو آیه پس از آن، یوحنا می‌گوید: «و از دهانش شمشیری تیز بیرون می‌آید» (یوحنا ۱۵:۱۹). به عبارت دیگر، عیسی با بیان کلام خدا و به قدرت کلام خدا امتها را می‌زند، یعنی شمشیر روح (افسیسیان ۱۷:۶). اما قدرت این کلام آن‌چنان با خود عیسی یکی است که یوحنا می‌گوید این فقط شمشیر کلام خدا نیست که از دهان او بیرون می‌آید، بلکه او خودش کلمه خدا است.

بنابراین، وقتی یوحنا انجیلش را آغاز نمود، همه مکاشفه، همه حقیقت، همه شهادت، همه جلال، همه نور، و همه آن کلامی را که در زندگی و تعلیم و مرگ و رستاخیزش از عیسی صادر گشت پیش چشم خود داشت. یوحنا همه آن مکاشفه خدا را در این نام خلاصه می‌کند: او «کلمه» است، کلمه اول و آخر و نهایی و سرنوشت‌ساز و کاملاً صحیح و موثق. رساله عبرانیان ۱:۱-۲ نیز همین مفهوم را بیان می‌کند: «خدا که در زمان سلف به اقسام متعدد و طریقه‌های مختلف، به وساطت انبیا، به پدران ما تکلم نمود، در این ایام آخر، به ما به وساطت پسر خود متکلم شد.» پسر خدا که جسم انسانی به خود گرفت کلمه سرنوشت‌ساز خدا و اوج کلام خدا به دنیا بود.

چهار بینش درباره عیسی

حال، یوحنا اول از همه قصد دارد درباره این شخص، یعنی عیسی مسیح که صفحات انجیلش مملو از گفتار و کردارش است، چه چیزی به ما بگوید؟ او می‌خواهد درباره عیسی مسیح به چهار موضوع اشاره کند: (۱) زمان هستی یافتن او؛ (۲) ماهیت هویت او؛ (۳) رابطه او با خدا؛ (۴) رابطه او با جهان.

۱) زمان هستی یافتن او

آیه ۱: «در ابتدا کلمه بود.» واژگان «در ابتدا» دقیقاً همان واژگانی هستند که در ترجمه یونانی عهدعتیق به کار رفته‌اند: «در ابتدا، خدا آسمانها و زمین را آفرید.» این تشابه اتفاقی نیست، چرا که اولین چیزی که یوحنا قصد دارد درباره کار عیسی به ما بگوید این است که

عیسی عالم هستی را آفرید. او در آیه ۳ همین را می‌گوید. پس واژه «در ابتدا» یعنی اینکه پیش از آنکه چیزی آفریده شود کلمه، یعنی پسر خدا، وجود داشته است.

این آیه را به یاد آورید: «این قدر نوشته شد تا ایمان آورید که عیسی مسیح و پسر خدا است» (یوحنا ۳۱:۲۰). سخن یوحنا در ابتدای انجیل خود درباره عیسی، آن ماسیح، پسر خدا، به زمان و به عبارتی به پیش از زمان بازمی‌گردد. یهودا نیز در ستایش پایانی بسیار عالی‌اش در این حقیقت وجد و شادی می‌نماید: «خدای واحد و نجات‌دهنده ما را جلال و عظمت و توانایی و قدرت باد، الان و تا ابدالابد. آمین» (یهودا ۲۵:۱). پولس نیز در رساله دوم تیموتائوس ۹:۱ می‌گوید که خدا «قبل از قدیم‌الایام» در مسیح عیسی به ما فیض عطا نمود. بنابراین، پیش از آغاز زمان و پیش از اینکه چیزی وجود داشته باشد، کلمه، عیسی مسیح، پسر خدا، وجود داشت. در این انجیل، ما عیسی مسیح را ملاقات خواهیم کرد.

۲) ماهیتِ هویتِ او

انتهای آیه ۱ می‌فرماید: «کلمه خدا بود.» یکی از نکات برجسته این انجیل آن است که در بیشتر موارد عمیق‌ترین آموزه‌ها را با ساده‌ترین واژگان بیان می‌کند. از این عمیق‌تر نمی‌توانست باشد و از این ساده‌تر هم نمی‌توانست آن را بیان کند: آن کلمه که جسم گردید و در میان ما ساکن شد، یعنی عیسی مسیح، خدا بود و خدا هست.

باشد این حقیقت که ما عیسی مسیح را در مقام خدا می‌پرستیم، رسا و شفاف، در کلیسایمان و در واقع در همه کلیساهای راستین مسیحی شهره گردد. ما به همراه توما در انجیل یوحنا ۲۸:۲۰، در حضور عیسی، به خاک می‌افتیم و با شادی و شگفتی اقرار می‌کنیم که «ای خداوند من و ای خدای من!»

وقتی می‌شنویم که سران یهود در انجیل یوحنا ۳۳:۱۰ چنین می‌گویند که «به سبب عمل نیک، تو را سنگسار نمی‌کنیم، بلکه به سبب کفر، زیرا تو انسان هستی و خود را خدا می‌خوانی» فریاد برمی‌آوریم که «نه، این کفر نیست. او همین است، منجی ما، خداوند ما و خدای ما.»

آیا مقصود از موعظه درباره انجیل یوحنا را متوجه می‌شوید؟ مقصود این است که همچنان که در شناخت عیسی پیش می‌رویم در شناخت خدا پیش رویم. آیا می‌خواهید خدا را بشناسید؟ با این پیغام همراه شوید و دیگران را نیز دعوت کنید تا همان‌طور که ما عیسی را ملاقات می‌کنیم شما نیز بیایید و خدا را ملاقات نمایید.

فرض کنید یکی از شاهدان یهود یا یک مسلمان به شما بگوید: «این عبارت به اشتباه ترجمه شده است و نباید «کلمه خدا بود» خوانده شود، بلکه «کلمه یکی از خدایان بود.» حتی اگر شما با زبان یونانی هم آشنایی نداشته باشید، باز هم، از طریق بافت و محتوای این آیات می‌توانید متوجه شوید که گفته آنها اشتباه است. در آخرین نکته این پیغام، آن طریق را به شما نشان خواهیم داد. ولی، ابتدا، به مبحث رابطه عیسی با خدا بپردازیم.

۳) رابطه او با خدا

آیه ۱ چنین می‌فرماید: «کلمه نزد خدا بود.» «در ابتدا کلمه بود و کلمه نزد خدا بود و کلمه خدا بود.» این جان کلام آموزه عظیم و سرنوشت‌ساز تثلیث است.

اکنون، می‌خواهم این گفتار صریح و روشن در ذهن شما و در عمق دلتان جای گیرد که کلمه، عیسی مسیح، نزد خدا بود و او خدا بود. عیسی خدا است و با خدا رابطه دارد. عیسی خدا است و در صورت خدا است و همه خدا بودن خدا را به کمال بازتاب می‌دهد. عیسی از ازل وجود داشته و شخصیتی مجزا بوده است که پُری الوهیت در او ساکن می‌باشد. یک جوهر الهی در سه شخص وجود دارد، یعنی در سه

مرکز خودآگاهی که در اینجا به دو شخص از آنها اشاره شده است: پدر و پسر. در ادامه انجیل یوحنا، با این نامها و سپس با نام روح القدس آشنا می‌شویم.

از آنجایی که ما در آینه‌ای کدر می‌نگریم و شناختمان جزئی و ناقص است (اول قرن‌تین ۹:۱۳، ۱۲)، پس متعجب نشوید اگر که این حقیقت برای ما همچون یک سر باقی بماند. اما این حقیقت را کنار نگذارید. اگر عیسی مسیح خدا نباشد، نمی‌تواند نجات شما را به ثمر رساند (عبرانیان ۲: ۱۴-۱۵) و جلالش کفایت نمی‌کند تا اشتیاق و آرزومندی جاودانه شما را برای کشف تازه‌های هرچه زیبایی است برطرف سازد. اگر الوهیت عیسی مسیح را کنار بگذارید، روح و جان خود را به همراه همه شادی‌تان در عصر آینده تباه می‌کنید.

پس ما این موارد را بررسی نموده‌ایم: (۱) زمان هستی یافتن او (پیش از شروع زمان)؛ (۲) ماهیت هویت او («کلمه خدا بود»؛ (۳) رابطه او با خدا («کلمه نزد خدا بود»). اکنون، مطلب خود را با مبحث رابطه عیسی با جهان خاتمه می‌دهیم.

۴) رابطه او با جهان

آیات ۲-۳: «همان در ابتدا نزد خدا بود. همه چیز به واسطه او آفریده شد و به غیر از او چیزی از موجودات وجود نیافت.» آن کلمه، که جسم گردید و در میان ما ساکن شد، به ما تعلیم داد، ما را شفا داد، ما را توبیخ کرد، ما را محافظت نمود، ما را محبت نمود و برای ما جان خود را فدا نمود، همان او عالم هستی را آفرید. سرّ تثلیث را که آیه ۱ بدان اشاره می‌کند به خاطر بسپارید و تا به آیه ۳ می‌رسید آن را فراموش نکنید. «همه چیز به واسطه او آفریده شد.» بله، کسی دیگر از طریق کلمه عمل می‌کرد. خدا عمل می‌کرد. اما کلمه خدا است. بنابراین، عظمت خالق بودن مسیح را کم مشمارید. او در آفرینش همه چیز کارگزار یا کلمه پدر بود. اما، در عمل آفرینش، او خدا بود. خدا، یعنی آن کلمه، جهان را آفرید. منجی شما، خداوند شما، دوست شما، عیسی، خالق شما است.

عیسی خلق نشد

حال، فرض کنید که یک مسلمان یا یکی از شاهدان یهوه یا کسی از فرقه آریانیزم (تعلیم کاذبی از قرن چهارم میلادی) عنوان کند که «عیسی خدا نبود، ابدی نبود، از ازل، پسر یگانه نبود، بلکه مخلوق بود، نخست‌زاده آفرینش بود و ارشد فرشتگان.» یا بنا بر اعتقاد فرقه آریانیزم: «زمانی بوده است که عیسی وجود نداشته است.» در این حالت، با گفته یوحنا روبه‌رو می‌شویم که چنان دقیق و موشکافانه آیه ۳ را نگاشته است که تمام این نظریه‌ها را غیر ممکن می‌سازد.

یوحنا فقط این را نگفت که «همه چیز به واسطه او آفریده شد.» شاید فکر کنید همین آیه کافی باشد که بتوان به نتیجه رسید. عیسی مخلوق نیست. عیسی خالق مخلوقات است. اما کسی می‌تواند با وجودی که این را قبول می‌کند باز هم بگوید: «بله، اما همه چیز شامل خود عیسی نمی‌گردد.» او همه چیز را آفرید اما خودش را نه. پس پدر او را آفرید و سپس او، در نزد پدر، همه چیزهای دیگر را خلق نمود.

ولی یوحنا به همین بسنده نکرد. او (در انتهای آیه ۳) این را می‌افزاید: «... و به غیر از او چیزی از موجودات وجود نیافت.» عبارت «وجود نیافت» چه چیزی را به معنای عبارت «به غیر از او چیزی از موجودات» می‌افزاید؟ «به غیر از او، چیزی از موجودات وجود نیافت.» عبارت «وجود نیافت» صریح و آشکار، قاطع و محکم، و روشن و شفاف، این را می‌افزاید که هر چیزی که در فهرست آفرینش وجود دارد آفریده دست مسیح است. بنابراین، مسیح آفریده نشد، زیرا شما پیش از اینکه وجود داشته باشید نمی‌توانید خودتان را به وجود آورید.

مسیح خلق نشد. معنی خدا بودن همین است. کلمه خدا بود. باشد که خداوند ما را یاری رساند تا جلالش را ببینیم و او را بستاییم. آمین.

جان پای‌پر